Въведение

TCP/IP, DNS & домейни, WWW, HTTP, браузъри, инструменти за разработка.

Владислав Илиев / SAP Labs Bulgaria 6-ти Октомври 2015

Public

Съдържание

История

Мрежови основи

Моделът клиент-сървър

Web Browser

HTTP

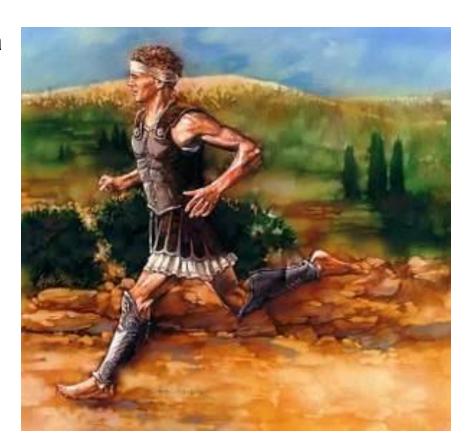
Инструменти

Кой и защо изобретява Интернет?

Древна Гърция

Фидипид (Phidippides) – герой на древна Гърция.

През 490 преди Христа пробягва 34.5 километра от Маратон до Атина за един ден, за да предупреди за отстъпващите Перси.

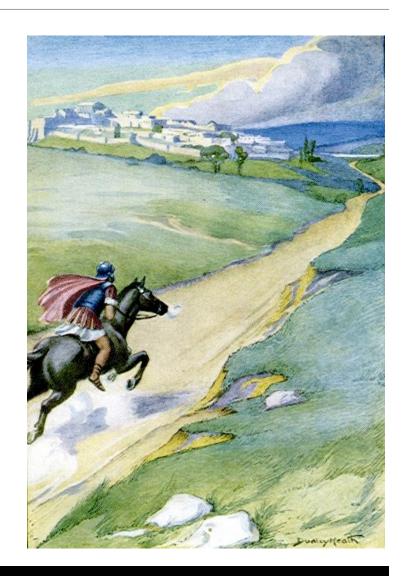

Римската Империя

Римската империя от 1^{ви} век преди Христа използва мрежа от конни станции.

Всяка станция е имала 40 коне готови за транспортиране на съобщения.

За един ден е можело да се предаде съобщение на 80-160 мили(128-256км.)

Измерване на мрежите

Latency (латентност)

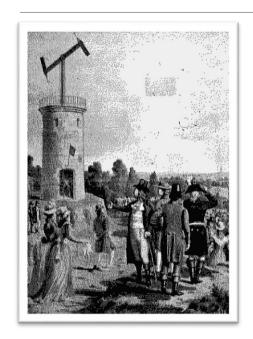
- > Времето от изпращането на един бит до неговото пристигане
- > еднопосочна, двупосочна
- в секунди (или секунди за разстояние)

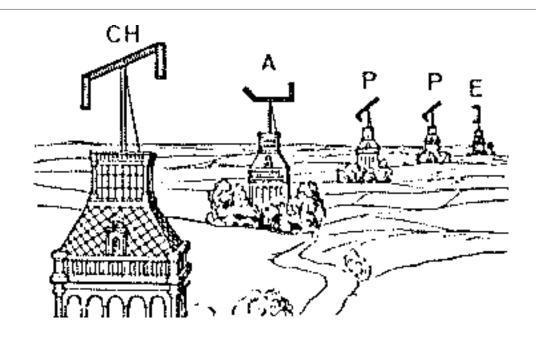
Bandwidth (пропускателност/честотна лента)

Колко информация може да се предаде за дадено време, в бита/с

Семафорната мрежа на Чапе

Клауд Чапе – французин Париж – Лил, 12 юли 1763 година

Туолон | 750 | 2 | 13

Advanced Research Projects Agency Network (ARPANet)

J.C.R. Licklider от университета МІТ пръв предлага идеята за глобална мрежа от компютри през 1962.

Leonard Kleinrock от университета MIT и UCLA предлага идеята за "packet switching", която заляга в основата на интернет връзките.

Lawrence Roberts свързва чрез телефонна линия компютър от Масачузец с компютър в Калифорния през 1965 година.

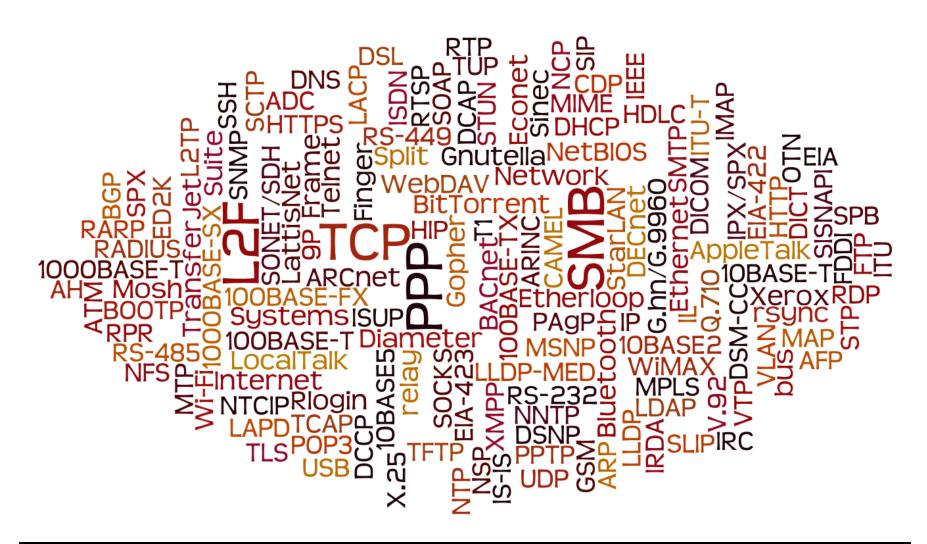
През 1966 година се премества в DARPA и създава мрежата ARPANET.

На 29 октомври 1969 година, Charley Kline се опитва да изпрати съобщението "login" по ARPANET мрежата, но системата първоначално се срива, когато написва "g".

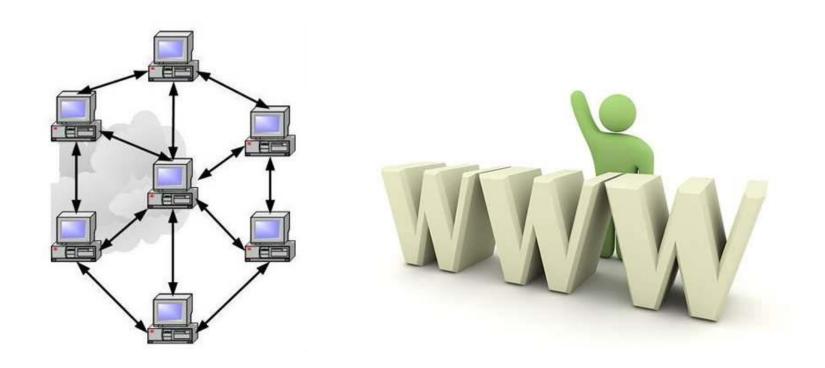
Развитие

	Латентност	Честотна лента	Сваляне на една песен
Семафорна мрежа	13 минути	16 b/m	~1824 дена
56K MODEM	40 ms	56 kbit/s	~12 минути
Ethernet	20 ms	10 Mbit/s	~3 секунди
Wireless 802.11g	5 ms	54 Mbit/s	~600 милисекунди
Fast Ethernet	60 µs	100 Mbit/s	~300 милисекунди
100 Gigabit Ethernet	5 µs	100 Gbit/s	~300 микросекунди

Протоколи

The Internet vs WWW

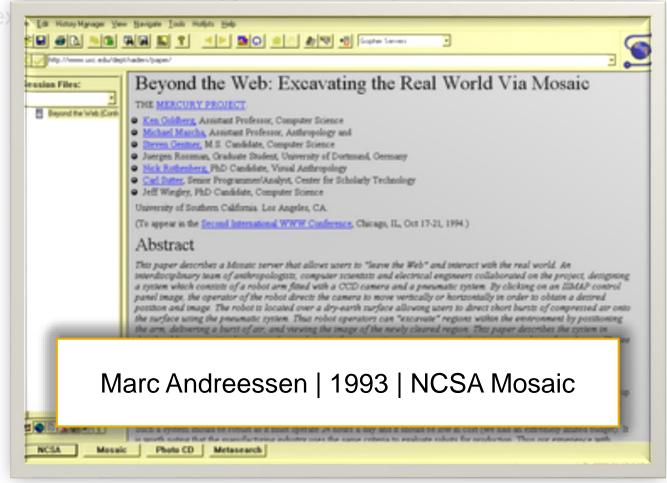

The Internet vs World Wide Web (WWW)

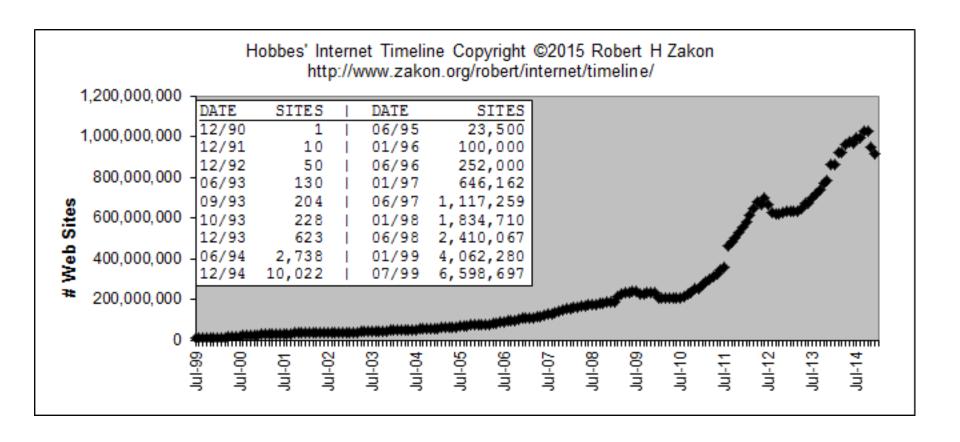
WWW

Tpes 1989 Tim Berners-Lee и други от CERN представят нов протокол базиран

на "Hypertex

Успеха на WWW

Съдържание

История

Мрежови основи

Моделът клиент-сървър

Web Browser

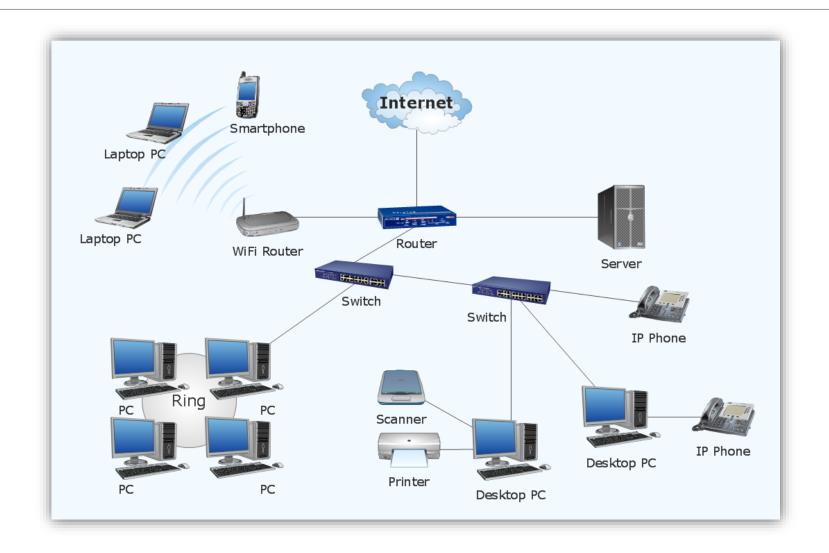

HTTP

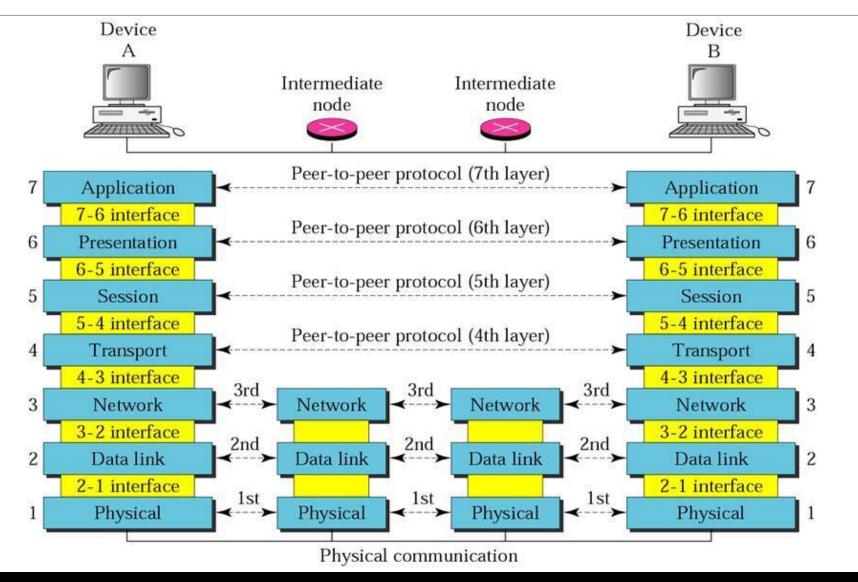

Инструменти

Мрежата

Предаване на данни

OSI (Open Systems Interconnection) модел

Nº	Слой	Описание	Протоколи
7	Application	Позволява на потребителските приложения да заявяват услуги или информация, а на сървър приложенията — да се регистрират и предоставят услуги в мрежата.	DNS, FTP, HTTP, NFS, NTP, DHCP, SMTP, Telnet
6	Presentation	Конвертиране, компресиране и криптиране на данни.	TLS/SSL
5	Session	Създаването, поддържането и терминирането на сесии. Сигурност. Логически портове.	Sockets
4	Transport	Грижи се за целостта на съобщенията, за пристигането им в точна последователност, потвърждаване за пристигане, проверка за загуби и дублиращи се съобщения.	TCP, UDP
3	Network	Управлява на пакетите в мрежата. Рутиране. Фрагментация на данните. Логически адреси.	IPv4, IPv6, IPX, ICMP
2	Data Link	Предаване на фреймове от един възел на друг. Управление на последователността на фреймовете. Потвърждения. Проверка за грешки. МАС.	ATM, X.25, DSL, IEEE 802.11
1	Physical	Отговаря за предаването и приемането на неструктурирани потоци от данни по физическият носител. Кодиране/декодиране на данните. Свързване на физическият носител.	IEEE 802.11, IEEE 1394, Bluetooth

Идентифициране на приложение

Как идентифицираме един компютър в мрежата?

10.199.199.200

50430

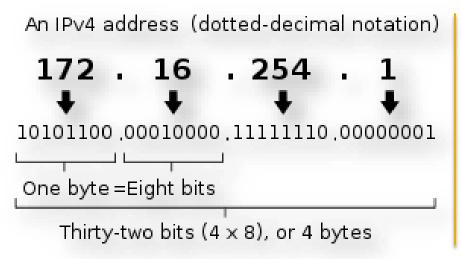
ІР Адрес

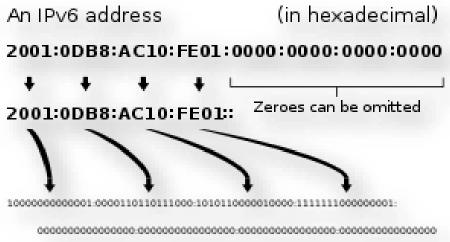
Порт

Socket

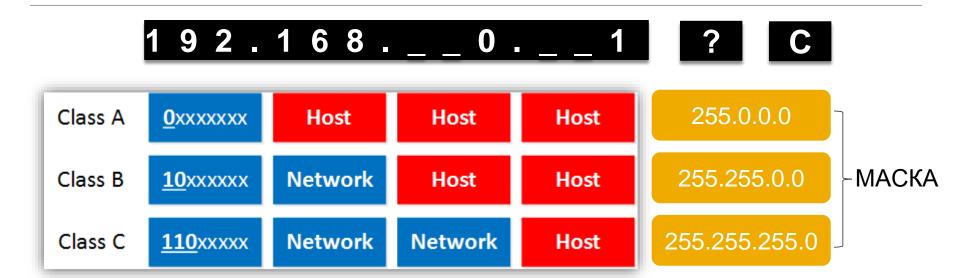
IP протокол 1/2

- Логически адрес
- Internet Protocol
- IPv4, IPv6
- Subnet Mask

ІР протокол 2/2 (класове адреси)

Class	Left-most Bit	Starting IP Address	Last IP Address
Α	0xxx	0.0.0.0	127.255.255.255
В	10xx	128.0.0.0	191.255.255.255
С	110x	192.0.0.0	223.255.255.255
D	1110	224.0.0.0	239.255.255.255
E	1111	240.0.0.0	255.255.255.255

Портове

- В общият случай, компютърът има една физическа връзка към мрежата. По тази връзка се изпращат и получават данни от/за всички приложения. Портовете се използват, за да се знае кои данни за кое приложение са.
- Предадените данни по мрежата, винаги съдържат в себе си информация за компютъра и порта към които са насочени.
- Портовете се идентифицират с 16 битово число, което се използва от UDP и TCP протокола, да идентифицират за кое приложение се предназначени данните.
- Портовете могат да бъдат от номер 0 до номер 65 535.
- Портове с номера от 0 до 1023 са известни като "well-known ports". За да се използват тези портове от вашето приложение, то трябва да се изпълнява с администраторски права.

Мрежови основи TCP/UDP

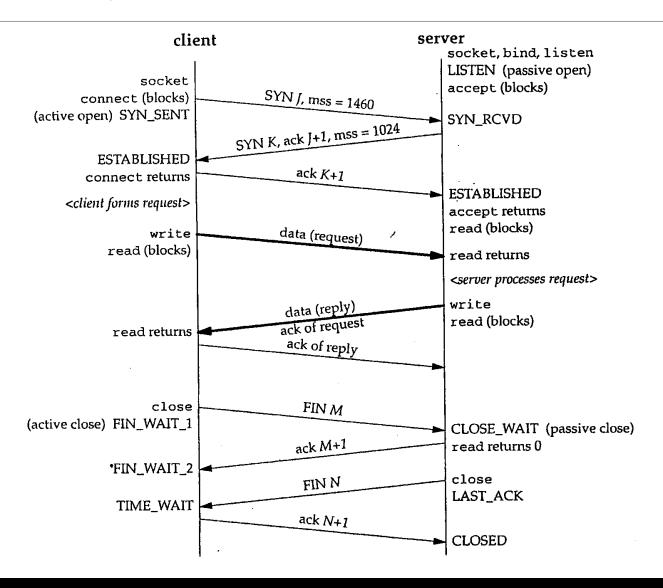
Transmission Control Protocol (TCP)	User Datagram Protocol (UDP)	
Надеждност: TCP е протокол, който се основава на връзки (connections). Когато един файл се изпрати, той със сигурност ще бъде доставен, освен ако връзката не се прекрати. Ако част от пакетите бъдат изгубени, те ще бъдат предадени отново.	Надеждност: UDP е пакетно ориентиран протокол. Когато се изпрати съобщение по мрежата, не е сигурно дали то ще бъде доставено или дали ще запази своята цялост.	
Подредба: Ако се изпратят две последователни съобщения, протокола гарантира, че те ще се получат в реда в който са изпратени.	Подредба: Протокола не гарантира, че съобщенията ще се получат в реда в който са изпратени.	
Тежък: Протокола изисква допълнителни мрежови трафик, за потвърждения и изпращане отново на пакети, които са се загубили по мрежата или които не са доставени в правилният ред.	Лек: Няма подредба на съобщенията или потвърждаване за получените пакети.	
Streaming: Данните се четата като "stream,". Може да се изпратят/получат няколко пакета едновременно.	Datagrams: Пакетите се изпращат индивидуално.	
Примери: HTTP, SMTP, FTP, SSH и други.	Примери: DNS, IPTV, VoIP, TFTP и други.	

Кога да използваме UDP

Поради характеристиките на UDP протокола, е добре да се използва при:

- Broadcast или multicast приложения.
- При предаване на данни, които ще бъдат заменени скоро с нови данни
- При предаване на данни, които не са критични.
- Приложения които ще обработват огромно количество заявки (request), които не създават сесия.
- Не трябва да се използва за трансфер на голямо количество данни.

Как работи ТСР протокола

Съдържание

История

Мрежови основи

Моделът клиент-сървър

Web Browser

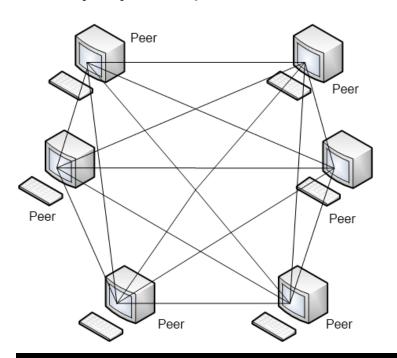
HTTP

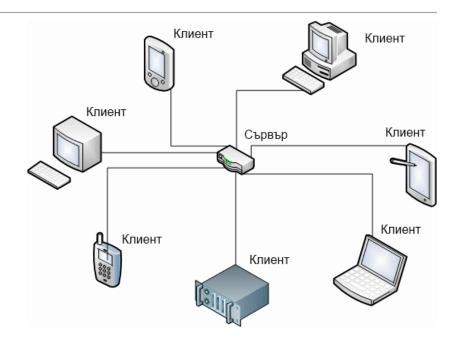

Инструменти

Архитектурни модели

• Клиент-сървър е разпределен изчислителен модел, при който част от задачите се разпределят между доставчиците на ресурси или услуги, наречени сървъри и консуматорите на услуги, наречени клиенти.

Реет-to-peer е разпределен архитектурен модел на приложение, при който задачите се разпределят по еднакъв начин между всички участници (peer, node). Всеки участник е едновременно и клиент и сървър.

Клиент-сървър – Клиенти

Според наличната функционалност в клиента:

- Rich клиенти.
- Thin клиенти.

Според семантиката (протокол):

- Web клиенти Браузери (Chrome, Firefox, IE).
- Mail клиенти POP/SMTP клиенти (MS Outlook, Lotus notes).
- FTP клиенти Total Commander, Filezilla, WinSCP.

• ...

Клиент-сървър - Сървъри

Файл сървър (Windows, Samba, UNIX NFS, OpenAFS).

DB сървър (MySQL, PostgreSQL, Oracle, MS SQL Server, Mongo DB, HANA).

Mail сървър (MS Exchange, GMail, Lotus Notes).

Name сървър (DNS).

FTP сървър (ftpd, IIS).

Print сървър.

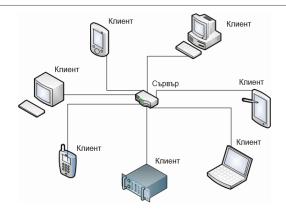
Game сървър.

Web сървър (Apache, GWS, MS IIS, nginx).

Application сървър (SAP NetWeaver, Tomcat, GlassFish, JBoss, BEA, Oracle).

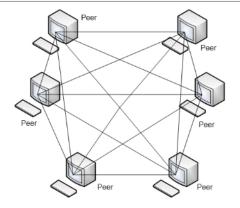
. . .

Предимства и недостатъци

Клиент-сървър

- Single Point Of Failure (SPOF).
- Увеличаването на броя на клиентите води до намаляване на производителността.
- 70-95% от времето, през което работи сървъра е idle.

Peer-to-peer

- + Няма SPOF.
- Няма намаляване на производителността при увеличаване на клиентите.
- Проблеми със сигурността.
- Риск от умишлена промяна на съдържание.
- Липса на контрол върху съдържанието и възможност за загуба на съдържание.
- Труден процес на поддръжка.

Съдържание

История

Мрежови основи

Моделът клиент-сървър

Web Browser

HTTP

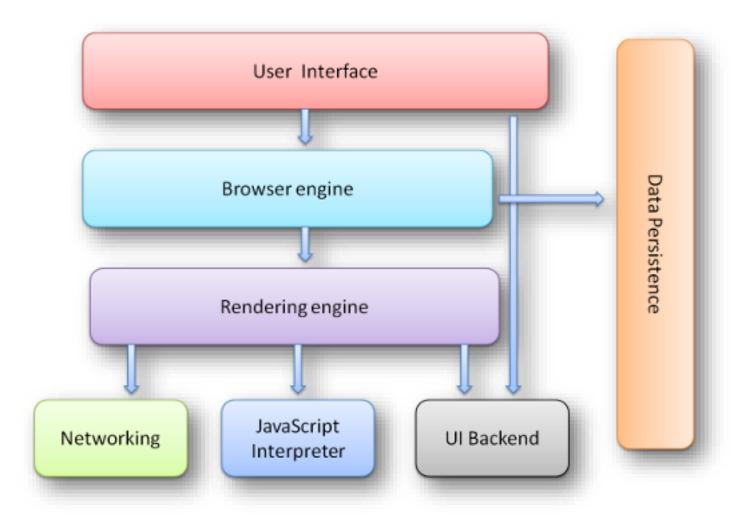

Инструменти

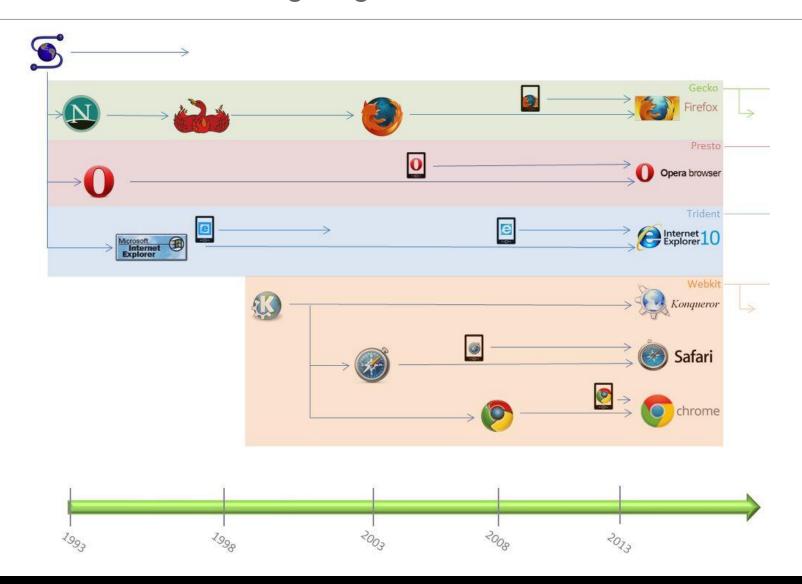
Развитие

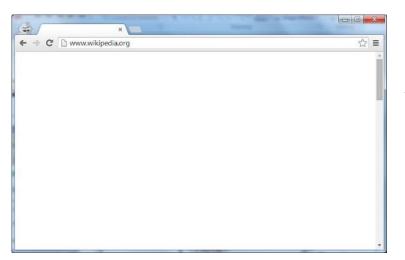
Архитектура

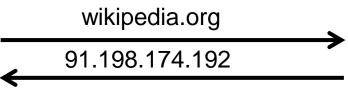

Browser and Rendering Engines

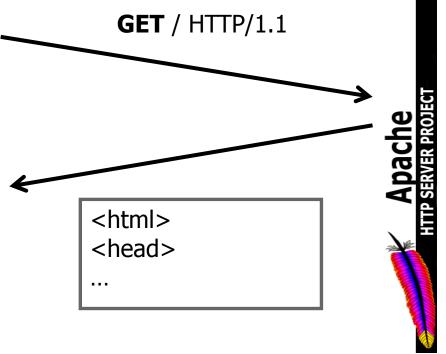
Как функционира

Web Browser DNS

DNS е глобална, дистрибутирана, надеждна база от данни, която се състои от три компонента:

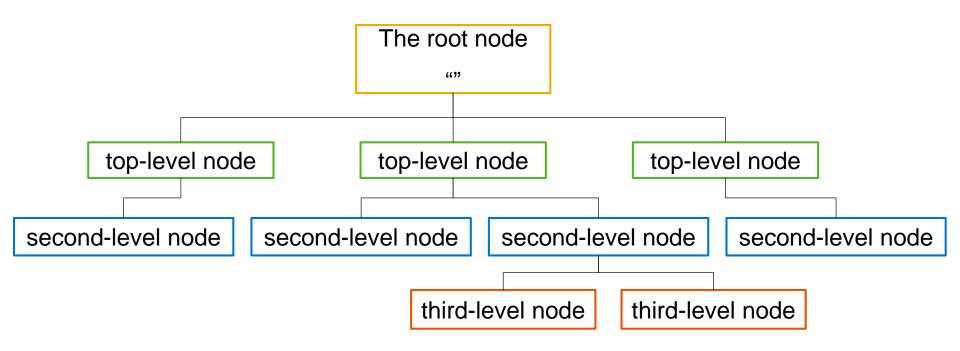
- "name space"
- ❖ Сървъри, които предоставят този "name space".
- ❖ Клиенти (resolvers), който изпращат заявки към сървърите.

DNS / name space

"name space" е структурата на DNS базата от данни.

Всеки възел от дървото, трябва да има име, не по дълго от 63 байта.

Корена има име null, записано като "".

Web Browser

DNS / domain names

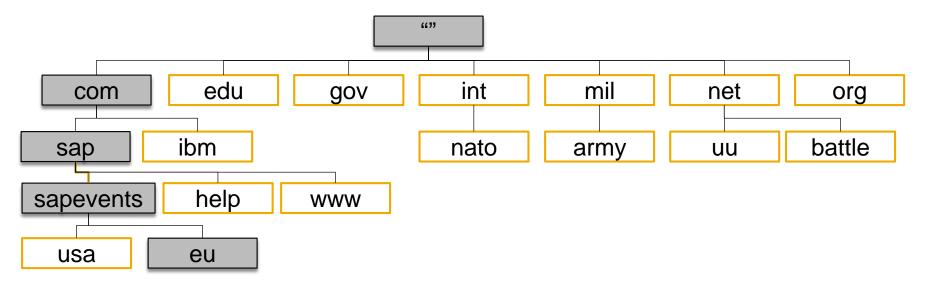
Домейн име е последователност от имена от даден възел до корена на дървото разделени с точки:

eu.sapevents.sap.com

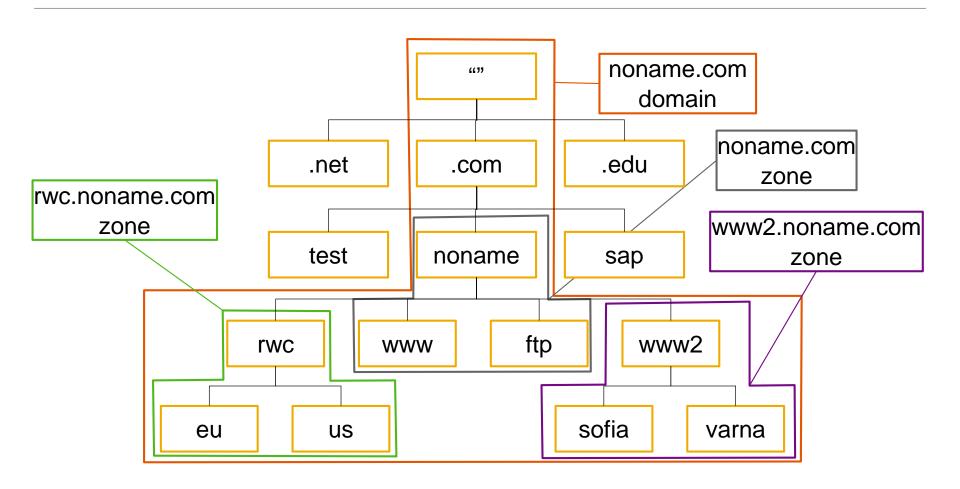
Максималната дълбочина е 127 нива, а максималната дължина на едно домейн име е 255 символа.

Домейн името определя разположението на възела в дървото.

FQDN (Fully Qualified Domain Name) – абсолютно домейн име.

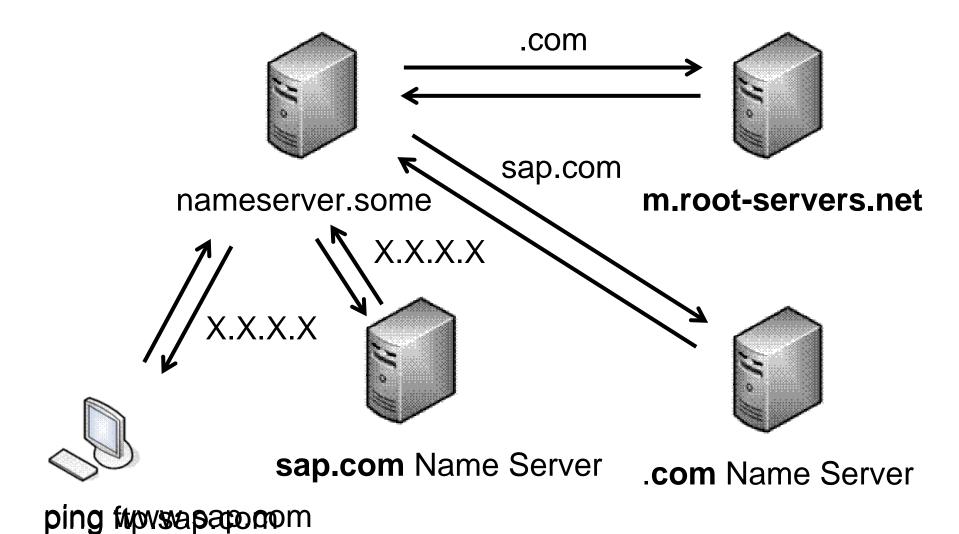

Web Browser DNS / zones

Web Browser

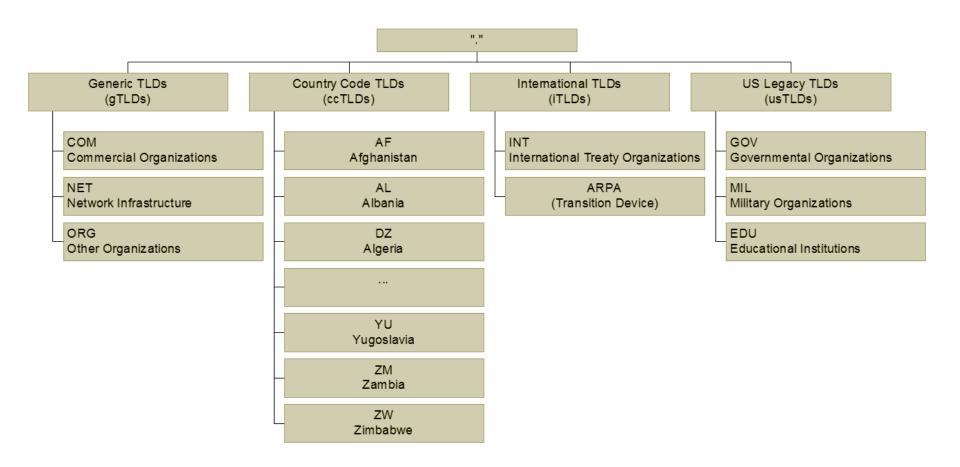
DNS / как функционира

© 2015 SAP SE or an SAP affiliate company. All rights reserved.

Web Browser DNS / TLD

TLD – Top Level Domains

Web Browser DNS / root name servers

Root name server-ите има адресите на всички TLD.

Nameserver	Operated by:
A	Verisign (US East Coast)
В	University of S. California –Information Sciences Institute (US West Coast)
С	Cogent Communications (US East Coast)
D	University of Maryland (US East Coast)
Е	NASA (Ames) (US West Coast)
F	Internet Software Consortium (US West Coast)
G	U. S. Dept. of Defense (ARL) (US East Coast)
Н	U. S. Dept. of Defense (DISA) (US East Coast)
I	Autonomica (SE)
J	Verisign (US East Coast)
K	RIPE-NCC (UK)
L	ICANN (US West Coast)
M	WIDE (JP)

Съдържание

История

Мрежови основи

Моделът клиент-сървър

Web Browser

 HTTP

Инструменти

Характеристики на НТТР

- Приложен протокол като транспортен протокол, почти винаги се ползва TCP/IP, в редки случай и UDP. По подразбиране слуша на порт 80.
- Модел "Заявка-Отговор" ("Request-Response") служи за комуникационен канал в "Клиент-Сървър" архитектура, като следва строги правила за ред и формат на съобщенията между участниците.
- **Не пази състояние (Stateless)** всяка клиентска заявка е независима сама по себе си. Сървърът не обвързва логически серия заявки от определен клиент. Това води до липса на вграден в протокола механизъм за поддържане на сесии.
- НТТР Транзакция /опростен модел без преизползване на конекцията/
  - 1. Клиентът отваря комуникационен канал (ТСР сокет)
  - 2. Изпращане на заявка от клиента към сървъра
  - 3. Сървърът връща отговор на клиента
  - 4. Затваряне на сокет-а от сървъра.

Видове НТТР съобщения

- Заявка инициатор е клиентът подава информация на сървъра, достъп до кой ресурс иска да получи и каква операция иска да извърши с него (и евентуални входни параметри). Клиент (условно наречен User-Agent в HTTP) може да бъде всяко софтуерно приложение, спазващо правилата на протокола на комуникация.
- **Отговор** изпраща се от уеб сървъра, като резултат от изпълнението на клиентска заявка. Под **уеб сървър** разбираме софтуерно приложение, служещо като доставчик на дадени услуги върху определени негови ресурси.

HTTP HTTP Заявка

Начален ред

HTTP Метод (Глагол) – указва типът операция, която клиентът иска да извърши със заявеният ресурс.

URL – уникален локатор на заявеният ресурс

Версия на НТТР – версията на протокола, която ще се позлва за комуникация

GET en.wikipedia.org/w/index.php HTTP/1.1

• **Хедъри** - опционални (HTTP 1.1 задължава специфицирането на хедър HOST в заявката). Възможно е да дефинира множество хедъри, като всеки от тях заема точно един ред и следва форматът: "Име на хедър: Стойност на хедър"

Connection: Keep-Alive

Host: en.wikipedia.org

• **Данни (Тяло)** – опционални, може да съдържат множество редове, включително и празни

НТТР Заявка / Пример

GET /w/index.php?search=Students&title=Special%3ASearch HTTP/1.1

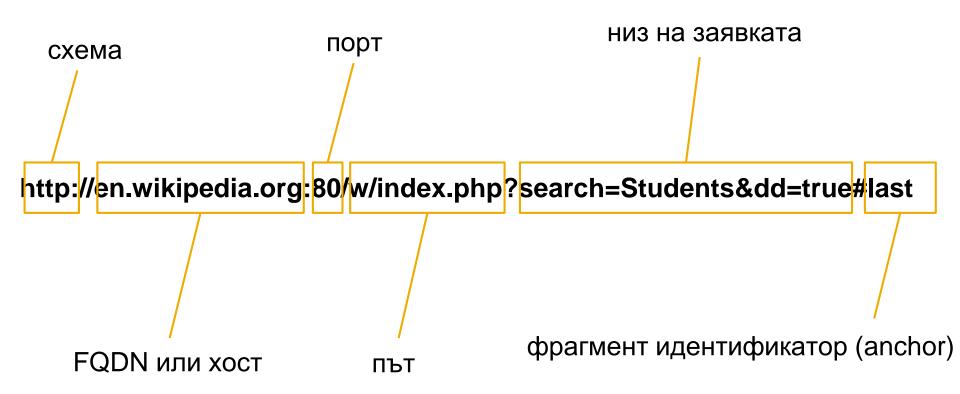
```
Accept: application/x-ms-application, image/jpeg, application/xaml+xml, image/gif, image/pjpeg, application/x-ms-xbap, */*
Referer: http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page
Accept-Language: en-US
User-Agent: Mozilla/4.0
Accept-Encoding: gzip, deflate
Host: en.wikipedia.org
Connection: Keep-Alive
```

<Празен ред>

<GET заявките нямат тяло!>

HTTP HTTP Ресурси

Унифициран локатор на ресурси (URL) - стандартизиран адрес на даден мрежов ресурс (документ или страница). Всяка уеб страница е идентифицирана уникално чрез URL

Видове HTTP методи

- **GET** за зареждане на ресурс от сървъра
- **POST** изпраща данни (например от HTML форма) за обработка от сървъра. Данните се съдържат в тялото на заявката
- **HEAD** идентичен с GET, с разликата, че отговорът няма да върне тяло, а само хедъри
- **PUT** ъплоудва специфичен ресурс
- **DELETE** трие специфичен ресурс
- TRACE указва на сървъра да върне низа на заявката в тялото на отговора
- OPTIONS казва на сървъра да му върне всички позволени методи за даден ресурс
- CONNECT за работа с проксита
- РАТСН за подмяна на части от ресурса

HTTP HTTP Отговор

• **Начален ред –** съдържа 3 елемента, разделени с празно пространство помежду си:

Версия на НТТР

Статус код – обяснява резултата на изпълнието на заявката

Причина – кратко обяснение на статус-кода

HTTP/1.1 200 OK

• Хедъри

Date: Sat, 06 Oct 2015 15:08:15 GMT

Server: Apache

• **Данни (Тяло)** – отговорите обикновено връщат данни, като тук най-често се съдържа **HTML документът**, получен на базата на клиентската заявка.

НТТР Отговор / Пример

HTTP/1.1 200 OK

```
Date: Sat, 17 Nov 2012 15:08:15 GMT
Server: Apache
X-Content-Type-Options: nosniff
Cache-Control: private, s-maxage=0, max-age=0, must-revalidate
Content-Language: en
Vary: Accept-Encoding, Cookie
Expires: Thu, 01 Jan 1970 00:00:00 GMT
Content-Encoding: gzip
Content-Length: 8582
```

<Празен ред>

<hTML>Пропускаме документа за простота!</hTML>

НТТР Статус Кодове / 1

Трицифрени кодове, идентифициращи какъв е резултът от обработката на клиентската заявка

Групирани са в 5 категории, на базата на цифрата на стотиците

1. Група 100 – те са чисто информационни, не дават индикация дали заявката е била успешна или не. Служат за "временни" кодове, т.е. заявката е пристигнала, но сървърът не е готов с резултата все още:

100 Continue101 Switching protocols

2. Група 200 – сървърът е обработил успешно клиентската заявка

200 OK 206 Partial content

НТТР Статус Кодове / 2

3. Група 300 – ресурсът е наличен, но е разположен на друго място

301 Moved permanently 307 Temporary redirect

304 Not Modified

4. Група 400 - клиентска грешка

400 Bad Request 401 Not Authorized 404 Not Found 408 Request Timeout

5. Група 500 - сървърна грешка

500 Internal Server Error 503 Service Unavailable **501 Not Implemented**

HTTP HTTP Хедъри / 1

• Основни (General headers) – могат да се ползват едновременно и в заявки, и в отговори. Съдържат информация (мета-данни) за самото съобщение или за метода на комуникация

Connection: keep-alive

Date: Sat, 17 Nov 2015 16:08:15 GMT

• Заявка (Request headers) – специфични са само за заявките и могат да съдържат данни за самата заявка или за клиента

Accept: text/html

Accept-Charset: utf-8

Accept-Language: en-US

User-Agent: Mozilla/4.0

НТТР Хедъри / 2

• Отговор (Response headers) - съдържат информация (мета-данни) за сървъра и формата на съобщението

Server: Apache

Allow: GET, HEAD

• Същински (Entity headers) – информация за самото съдържание на данни (тяло) и/или за ресурса, заявен от клиента:

Content-Language: en

Content-Encoding: gzip

Content-Length: 8582

Last-Modified: Tue, 15 Nov 2012 12:45:26 GMT

HTTP Хедъри / User Agent

User Agent е софтуер, който извършва действие от името на потребителя:

- Е-mail клиенти.
- Web Browser-и.
- Месинджъри: Skype, WhatsApp.

•

Примерен низ за Google Chrome Web Browser:

Mozilla/5.0 (Windows NT 6.1; Win64; x64) AppleWebKit/537.36 (KHTML, like Gecko) Chrome/38.0.2125.101 Safari/537.36

Кеширане

- **Браузър кеш** механизъм за временно съхранение на ресурси, с цел по-бързият им достъп.
- Срок на годност ("expiration period") целта е да се елиминират HTTP заявки, които биха получили еднакъв документ като отговор. За целта браузър кешът трябва да знае за колко дълго може да се "довери" на кешираният документ.

Cache-Control: max-age=3600

Expires: Thu, 21 Oct 2015 16:00:00 GMT

• **Актуалност на данните ("validation") –** сървърът предоставя възможност на клиента да провери дали кешираните му ресурси са били променяни.

Last-Modified: 01 Dec 2012 16:00:00

If-Modified-Since: 01 Dec 2012 16:00:00

HTTP HTTP Сесии

Сесията е концепция, която позволява да се поддържа връзка (състояние) между 2 или повече http requests, изпратени към даден сървър в Internet.

НТТР Сесии / Механизми

• Бисквитки (Cookies)

Hidden fields forms

HTML страницата трябва да съдържа скрита (hidden) форма:

URL Rewriting (презаписване)

Може да добавите в края на всяко URL данни, които да унифицират сесията, за да може сървъра да прочете тези данни и да намери вашата сесия.

http://<my_java_site>?jsessionid=I_am_unique_session_identifier

Cookies

Cookies (Бисквитки)

Cookie-тата са малки текстови файлове генерирани от сървъра и изпратени на клиента в header-ите.

Как работят бисквитките ©

- 1. Клиентът изпраща request към сървъра.
- Сървърът отговоря и в header-ите на response-а праща към клиента cookie-тата, които ще се ползват за проследяване на сесията

Примерен отговор (response) на apache tomcat web container-а съдържа header:

Set-Cookie: JSESSIONID=ACFF1B473DAB71CD27AA16049D61265E; Path=/SessionTest

3. Всеки следващ request, изпратен от клиента, трябва да съдържа Cookie header-a, за да може сървърът да намери сесията на клиента

Cookie: JSESSIONID=ACFF1B473DAB71CD27AA16049D61265E

Cookies / Атрибути

Cookie-тата са дефинирани в RFC 2109.

Атрибути:

- **Comment** обикновено се използва от програмистите, за да обсноват нуждата от ползването на cookie-то.
- Domain определя домейна, за който cookie-то е валидно и ще бъде изпращано.
- Max-age задава lifetime-а на соокіе-то в секунди. След като изтече валидността на соокіе-то, клиентът не трябва да го праща повече.
- Path специфицира subset от URL-та, където cookie-то може да бъда изпращано.
- **Secure** този атрибут указва, че cookie-то може да бъде трансферирано само по https протокола.
- **HttpOnly** когато този атрибут е добавен, cookie-то не може да бъде четено или променяно от JavaScript
- **Version** цяло число, което определя на коя версия на RFC-то отговоря cookie-то.

HTTP HTTP2

Защо е нужен?

HTTP/2.0 или HTTP/2?

- Какви са разликите с HTTP/1.x?
  - двоичен;
  - напълно multiplexed;
  - паралелизъм само с една TCP връзка за всеки origin;
  - компресия на хедъри;
  - Разрешава "push" от сървъра обратно към клиента без предхождаща заявка.
- Кои браузери поддържат HTTP2 към момента?
  - Firefox, Chrome. Opera са в процес на разработка;
  - Apple & Microsoft анонсираха поддръжка в бъдещи release-и.

Съдържание

История

Мрежови основи

Моделът клиент-сървър

Web Browser

HTTP

Инструменти

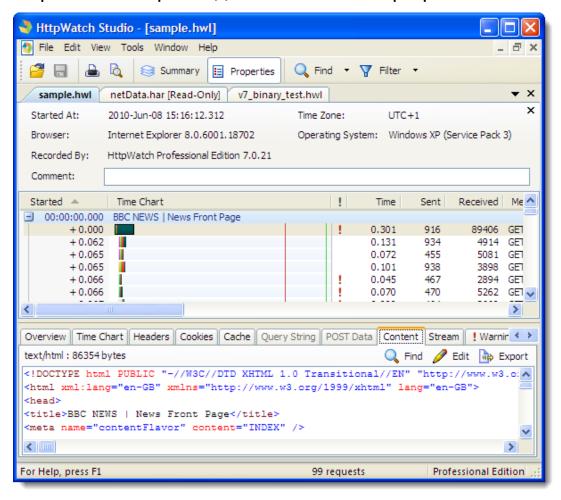
HttpFox plugin

HttpFox plugin за Mozilla Firefox за проследяване на HTTP трафика.

JU;UZ;Z0. I	194	0.025	440	(039) GET	(Cat	ine) image/x-icon			
0:03:37.0	)22	1.434	1063	7449 POST	200	text/html			
0:03:38.4	463	0.173	353	42106 GET	200	text/css			
0:03:38.4	165	0.118	353	3143 GET	200	text/css			
leaders	Cookies	Query String	POST Data	Content					
Type: application/x-www-form-urlencoded									
Paramet	ter		Value						
Isd						AVpN3Kcf			
email						rsmilyanov@gmail.com			
nass						thistest	الب		
default_p	persistent	0							
charset_t	test			â¬,´,â¬,´,æ°´,Đ,Đ					
timezone				-120					
lgnrnd						101726_mSuB			
lgnjs						1353349048			
locale						en_US			

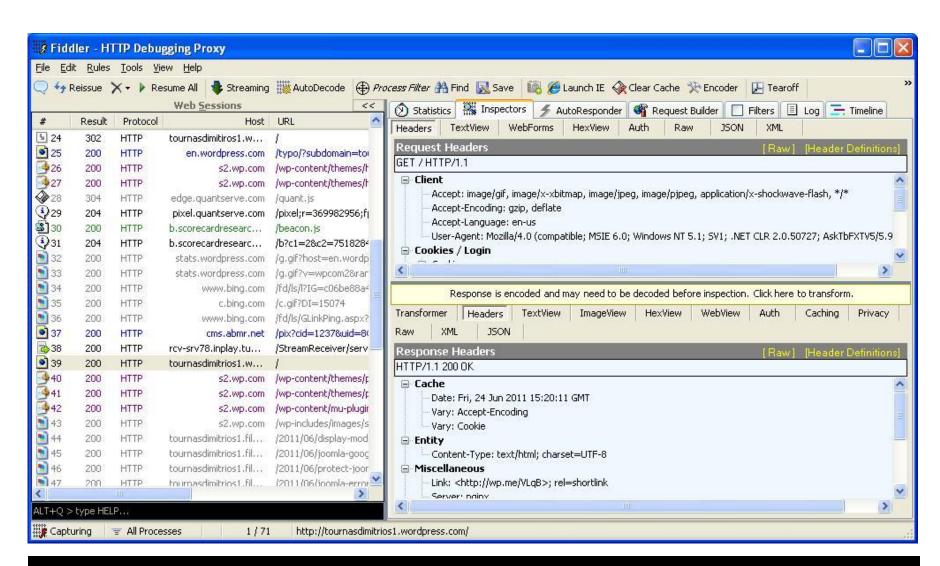
HttpWatch

HttpWatch за проследяване на HTTP трафика.

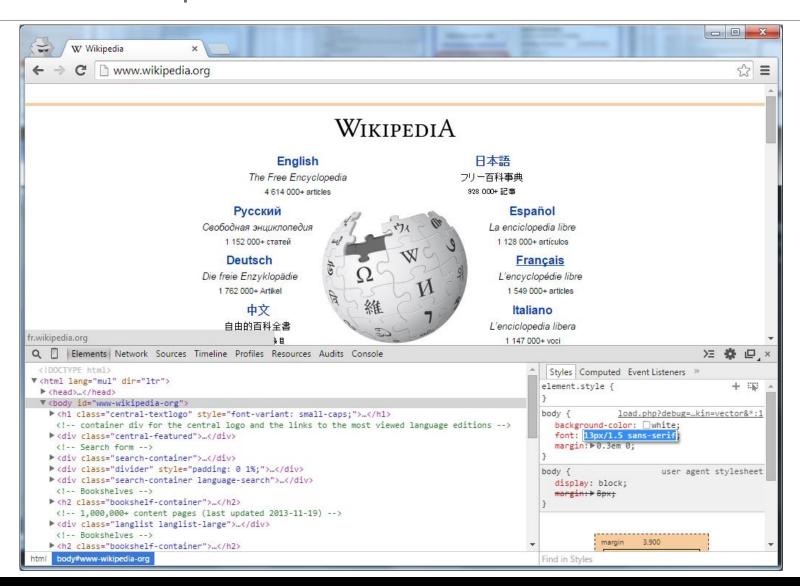

Internet Explorer Firefox iPhone, iPad

Fiddler

Chrome Developer Tools - F12

Command Line Tools

nslookup – за тестване на DNS. Преобразува име към IP адрес.

ping – проверява дали даден ресурс е наличен.

tracert – показва през какви сървъри минава даде конекция, докато стигне дестинацията.

netstat – показва какви конекции са отворени от и към дадена система.

Благодаря за вниманието!

За контакти: Владислав Илиев e-mail: vladislav.lliev@sap.com

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

- http://www.w3.org/Protocols/rfc2616/rfc2616.html
- http://www.f5.com/flash/wbt/http-basics-i/player.html
- http://www.f5.com/flash/wbt/http-basics-ii/player.html
- https://en.wikipedia.org/wiki/Claude_Chappe
- http://www.walthowe.com/navnet/history.html
- https://en.wikipedia.org/wiki/ARPANET
- http://www.html5rocks.com/en/tutorials/internals/howbrowserswork/
- http://blog.trustiv.co.uk/2013/04/yet-another-fork-road
- http://cse.unl.edu/~ylu/csce855/notes/DNS.ppt